

VI.

Balneologia.

Dr. SCHAFARZIK FERENCZ-től.

Jelentésünk folyamán nem mulaszthatjuk el, hogy legalább egész röviden a millenniumi kiállítás balneologiai kiállításáról is meg ne emlékezzünk. Hogy az ásványos források közvetlenül függenek a föld szilárd kérgének a minőségétől, s hogy ennél fogva a geologia is formálhat reájuk némi jogokat, azt már PLINIUS fejezte ki ama találó mondatával: *Tales sunt aquae, quales sunt terrae, per quas fluunt*. Hogy hazánk ásványos források dolgában egyik ország mögött sem marad el, azt már régen tudjuk, hasznát azonban ezen természeti kincseknek a magyar társadalom a legújabb időkig csak vonakodva vette, mert a külföldi jobbnak tetszett előtte. Csak azon lankadatlan harcznak, melyet egyes tudósok, mint TÖRÖK JÓZSEF, THAN KÁROLY, CHYZER KORNÉL és mások folytattak, köszönhető, hogy ezen a téren is a dolgok jobbra fordultak. Legutóbb egy külön szak-társaság alakult: a magyar országos balneologiai egyesület, a mely a hazai forrás- és fürdőügyet céltudatosan előbbre viszi. Főleg ezen társulatnak köszönhetjük, hogy a millenniumi kiállításon a magyar ásványos források és a fürdőhelyek oly impozáns módon be voltak mutatva. Egy diszes, 800 m²-nyi alapterülettel bíró pavillonban összesen 56 hazai fürdőt s 24 ásványvizet láttunk kiállítva. Úgyszintén ott voltak az idevágó szakiratok és az összes hazai fürdőkönyvtár is. A fürdőhelyek nagyobbjai festői diorámák, a kisebbek photographiai fölvételek útján mutatkoztak be, az ásványos vizek pedig csinosan etiquettirozott palaczkosorokban tekintettek le reánk; a szükséges tudnivalókat, a fürdő leírását, a forrás analysisét kisebb brochurák vagy egyéb kimutatások közölték velünk. Azonkívül kézhez kaptuk a csarnok felügyelőjétől dr. BOLEMANN ISTVÁN-nak «Magyar fürdők és ásványos vizek» című 159 lapra terjedő monographiáját, a melyet az ezredéves országos kiállítás alkalmából a magyar szent korona országai balneologiai egyesületének megbízása folytán irt. E részletes munka, mely a nevezett egyesület kiadásában (1896) megjelent, fölment bennünket egyszersemind attól, hogy mi a kiállított ásványvizekről részletesebben beszámoljunk. Kimerítő voltánál fogva melegen ajánljuk e művet az érdeklődők figyelmébe.